

ΛΑΪΚΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Μάζευα υλικό, ερευνώ και τραγουδώ στις διάφορες ομάδες κανταδόρων της Λεμεσού ανελλιπώς από τό 1960. Τό υλικό πού έχω μαζέψει, όσον αφορά τούς κανταδόρους, αποτελεί ένα μέρος τού αρχείου/βιβλιοθήκης μου πού έχω δημιουργήσει τά τελευταία 50 χρόνια. Πρέπει εδώ νά πώ ότι αρκετό υλικό βρήκα και από άλλα μέλη της οικογένειας μου.

Ρωτούσα λοιπόν ανθρώπους που ενδιαφέρονταν για τό θέμα των κανταδόρων και πράγματι η έρευνα υπήρξε καταπληκτική. Η γριά Μαρίτσα Χριστοφίδη 75 ετών τό 1960 μου είπε:--

Γιέ μου, ο ποιητής μας ο Βασίλης Μιχαηλίδης στό ποίημα του μας λέει ότι τόν τζαιρόν της Τουρτσιάς ο κόσμος έτρεμεν τ'άρματα τους πούτουν οι τόποι νεκατσιασμένοι κάθε καντούνιν τζαί μαχαλλάς τζ'ήτουν στά σπίθκια τους τρυπωμένοι που τά σουρούπκια του φού οι Λάς.

δηλαδή μόλις εσουρούπωνε όλοι μικροί μεγάλοι εκλειδώνοντο στά σπίτια των ως τό πρωί από φόβο.

Μετά τό 1878 πού έφυγε ο Τούρκος κατακτητής και η Κύπρος κατελήφθηκε από τούς Άγγλους, ο Λεμεσφανός, γλεντζές και εύθυμος από τήν φύση του, αισθάνθηκε πιό ελεύθερος και θέλησε νά απολαύσει τήν νυκτερινή ζωή πού στερήθηκε τόσα χρόνια. Έτσι διασκεδάζε, τραγουδόντας, πίνοντας, περιφερόμενος στους στενούς, σκοτεινούς δρόμους της πόλης χειμώνα καλοκαίρι. Οι μικρές αλλά ωραίες μπακαλοταβέρνες τά χάνια και τά κουρεία υπήρξαν αφετηρίες των ομάδων γλεντζέδων/κανταδόρων.

Από τούς πρώτους γλεντζέδες κανταδόρους της νυκτερινής ζωής πού κατέγραφα για τήν περίοδο από τό 1885 μέχρι τό 1907, υπήρξαν οι Λούης Καστάν γιατρός, Βασίλης Μιχαηλίδης, Παναγιώτης Χριστοφίδης, Γεώργιος Χ" Κυριάκος Πίτσιλλος, Χαράλαμπος Μιχαηλίδης, Αυτοί όλοι πάντοτε συνοδεύοντο από άλλους λάτρεις της νύκτας και του τραγουδιού.

Από τό 1907 μέχρι τό 1920 περίπου κατέγραφα τούς γλεντζέδες κανταδόρους Γιάγιο Τσάρνο, Γεώργιο Σολομωνίδη Προκόπη Χ" Μιλτή, Κωστή Χ" Μιλτή, Γιάννη Ιωαννίδη, Γιάννη Ραπά, Ζήνωνα Κυπριανίδη, Φιλόν.Κωνσταντινίδη, Αποστολίδης, Μυριανθόπουλος, αδελφοί Μορφίτη Μιχάλης και Δημήτρης.

Έγγραφο που δημοσιεύθηκε στο ένθετο του ΔΙΠΛΕΚΥΒΕΡΩΝ
στις 14/2/2010

Γιά τὰ επόμενα 10 χρόνια 1920 μέχρι 1930 κατέγραφα ομάδες μ'ειλεκτούς γλεντζέδες της ταβέρνας καί του ποτού αλλά πάντοτε καί ειλεκτοί τραγουδηστές. Αυτοί υπήρξαν οι Ζαφειρόπουλος, Π. Φασουλιώτης, Π. Αγγελινίδης, Ινδιάνος, Κουτσόβασος, Γλ. Καστάν, Ευέλθ. Πιτσιλλίδης, Ευ. Βλάμης, Σκουμπιρέλλος, καί ο λιβανέζος Γεώργιος Ταπάκος. Αρκετοί άλλοι τούς ακολουθούσαν ως φίλοι η μαθητευόμενοι.

Περίοδος από τό 1931 μέχρι τό 1939 μιά ομάδα μέ αρχηγό τόν Λυκούργο Τσιγκουρή ξεκινούσε από τό Συναχώρι μιά περιοχή ανατολικά της δευτέρας αστικής σχολής καί τούς ονόμαζαν Συναχωρίτες. Η ομάδα αυτή αποτελείτο από τούς Ν. Σχοινάν, Ψηντρό, Μέη, Κ. Χρυσοδόντη, Τάσσο, Πουγιούκια, Περατινό, Ριαλά Κ., Μαντζουράνα, Ευάνθη, καί από τούς αδελφούς Βάσο καί Προδρομή Διαμαντή.

Επειδή η ομάδα των συναχωριτών ητο ωραία σέ λίγο εδημιουργήθηκε άλλη ομάδα ειλεκτών γλεντζέδων τραγουδηστών μέ βάση τό κέντρο της Λεμεσού δηλαδή τίς ταβέρνες γύρω στό παλιό λιμάνι, τίς ταβέρνες της πλατείας ηρώων καί της Τζαμούδας. Μ'αρχηγό τόν Γιάγκο Τσαπταλιό ακολουθούσαν οι Λ. Φασουλιώτης, Κλ. Φανάρης, Κ. Στούππας, Ζαφειρόπουλος, Ζευγόπουλος, Βάρδας, Μαλής, Κασιής, Νικουρής.

Μιά άλλη ομάδα πού τραγουδούσε κατά τήν διάρκεια του δεύτερου παγκόσμιου πολέμου 1939 - 1945, μ'αρχηγό τόν Γώγο Μιχαηλίδη Μουτσοχίτο, έπειτα ειλεκτό ηθοποιό καί μουσικό στό Μολλυγουντ γύριζε τά βράδια με κιθάρες καί μανδολίνα τραγουδώντας σπάζοντας τήν μονοτονία του BLACK OUT (συσότηση) καί τόν φόβο από βομβαρδισμό της πόλης από τά γερμανικά στούκας. #1

Τό 1946, εδημιουργήθηκε η ομάδα κανταδόρων Γιώργου Γιργαλλέτου μέ κηθαρίστα τόν εξ Ελλάδος Ευάγγελο Λούβρη. #2

Εδώ αξίζει νά σημειωθεί καί η δημιουργία της ωραίας ομάδας κανταδόρων ΦΑΝΑΡΗ ίσως η καλύτερη ομάδα κανταδόρων από την εμφάνιση των κανταδόρων στη Λεμεσό. Αποτελείτο από τούς Κλεάνθη Φανάρη, Λάνη Φανάρη, Γιάννη Χριστοφίδη, Μάριο καί Τόττη Τσιγκουρή, Ρούλη Παλληκαρόπουλο, Κώστα Χριστοδούλου, Ντίνο Θεολογίδη, Τόττη Μανδαλιό, Πανίκο Μιχαηλίδη, Πανίκο Σαββίδη καί Περ. Μαρκουλή. Η ομάδα ΦΑΝΑΡΗ ξεκίνησε τό 1959 καί σταμάτησε τό 1968.

#1

Τὴν ομάδα αὐτὴ ἀποτελοῦσαν οἱ Μ. Ἀντωνιάδης, Χρυσ.
Ἀντωνιάδης, Συμεωνάκης, Σαββάκης, Μαρκίδης, Γ. Γιωργαλλέτος,
Κινέζος, Φιλιππίδης, Κακομανώλης, Ε. Λούβρης.

#2.

Τὴν ομάδα αὐτὴ ἀποτελοῦσαν οἱ Γ. Γιωργαλλέτος, Ε. Λούβρης,
Παν. Παπαδόπουλος, Σωκρατάκης, Χαρμανῆς Ἀνδρέας,
Χαρμανῆς Νίκος, Τέττος Ζαχαριάδης, Καρούζος, Διογένης
Ἡροδότου, Φιλιππίδης, Κινέζος, καὶ ἀλλὰ καὶ Α. Μουστάκης,
Σαββάκης, Ἀνδρ. Ποτονίδης, Α. Ριαλάς, Ροιφέλλερ.

Ἐπίσκεψη πρὸς
Συμφωνεῖ ἔθηκε εἰς τὸν
ἠφιελελευθεροῦ ἱστορία
τῆς προσημειώσεως με
τὴν Ἀντιγόνη
Σολομωνίδου

Όλο αυτό τό φάσμα των γλεντζέδων που σήμερα ονομάζονται Λεμεσιανοί κανταδόροι πού αρχίζει από τό 1885 περίπου καί φθάνει μέχρι σήμερα περνώντας τά 120 χρόνια ζωής τό ονομάζω
Λαϊκό μουσικό πολιτισμό της Λεμεσού

Αυτός ο λαϊκός μουσικός πολιτισμός της Λεμεσού πρέπει νά προστατευθεί καί ταυτόχρονα νά εκσυγχρονισθεί αφού μπει κάτω από μιάν αρχή μέ κανονισμούς αλλά χωρίς νά χάσει τό λαϊκό του πρόσωπο.